

SLIMME STREKEN

NIEUWE PERSPECTIEVEN IN HET BUITENGEBIED

Prof.dr. Gert-Jan Hospers

Architectuurcentrum Twente

Diepenheim, 23 september 2017

STAD, PLATTELAND EN DE 'LANDSTAD'

- **Klassieke tegenstelling stad-platteland**
  - zo oud als de weg naar Rome: 'vita urbana et vita rustica'
  - Twente: blijf niet hangen in stad-land denken!
  - relevanter: de regio van het dagelijks leven
- **Ontstaan van stad-land-paradox**
  - stad en land lijken steeds meer op elkaar...
  - ...maar de verschillen worden uitvergroot
- **Vandaag: van beelden naar feiten en kansen**

(1) ECONOMIE: RUIMTE VOOR PIONIERS

- **Beelden: landbouw en recreatie**
- **Feiten: slim ondernemerschap**
  - bouw, transport, 'cottage industries'
  - verborgen kampioenen in het groen
  - tegelijkertijd: veel pendel naar stad
- **Kansen: betere verbindingen**
  - fysieke én digitale infrastructuur
  - stages en leren/werken (bijv. REMO)

(2) LANDBOUW: DE BOER APPT VOORT...

- **Beelden: megastallen en rurale idylle**
- **Feiten: hightech met liefde voor natuur**
  - zowel ondernemers- als boerenlandbouw
  - Boer zoekt Opvolger i.p.v. Boer zoekt Vrouw
  - 2030: VAB ter grootte van 4480 voetbalvelden
- **Kansen: bewustwording bij stedelingen**
  - laat de klant zich koninklijker gedragen!
  - kennis, begrip, open dagen en 'feed the city'

(3) NATUUR: EEN TUIN VEREIST ONDERHOUD

- **Beelden: vroeger was het mooier...**
- **Feiten: inzet van natuurlijk kapitaal**
  - beschermen, beleven en benutten
  - gezondheid: van buiten word je beter
  - duurzaamheid: wennen aan windmolens
- **Kansen: de natuur als leermeester**
  - bijv. Seats4Silence en plattelandscampus
  - conferentietoerisme en 'volunturisme'

(4) WONEN: WAAR ANDEREN RECREËREN

- **Beelden: het platteland loopt leeg**
- **Feiten: het valt mee, zeker in Overijssel**
  - Trendbureau: tussen 2002-2016 juist gegroeid!
  - avontuurlijke vertrekkers en gewortelde blijvers
  - ‘rural renaissance’: behoefte aan veilig samen?
- **Kansen: pilots met adaptieve planning**
  - herbestemming en instemmingsplannen
  - niches: van vastgoed naar ‘losgoed’ en zelfbouw

(5) VOORZIENINGEN: OP E-BIKE-AFSTAND

- **Beelden: sluit de school, sluit het dorp!**
- **Feiten: we zijn in Nederland verwend**
  - geen relatie voorzieningen en leefbaarheid
  - goede verbindingen naar 'streekcentrum'
  - belang van lokale ontmoetingsplekken
- **Kansen: 'top led, bottom fed'-aanpak**
  - credo: 'van beschikbaar naar bereikbaar'
  - vooral bovenlokaal burgerschap honoreren

(6) SAMENLEVING: GEZOND BOERENVERSTAND

- **Beelden: 'wat een boer niet kent...'**
- **Feiten: ook in Tilligte eet men tapas**
  - mentale verstedelijking op platteland
  - maar dorp blijft 'weinig mensen veel zien'
  - vrijwilligerswerk en 'invention of tradition'
- **Kansen: nuchterheid en doe-mentaliteit**
  - filosofie van het gezond boerenverstand
  - maar: docu's à la 'Brommers kiek'n' (2017)?

HEB JE
JAREN GESTUDEERD
WORDT
GEZOND
BOERENVERSTAND
WEER HIP

Loesje

Postbus 1048
6801 CA Arnhem
www.loesje.nl

VAN OF-OF-DENKEN NAAR EN-EN-DENKEN

- **Volop kansen voor stad-land-synthese**
  - klimaat, voeding, pilots, stages, mentaliteit,...
  - op zoek naar robuuste 'nieuwe combinaties'
- **Barrière: vasthouden aan clichébeelden**
  - Thomas-theorema: beelden worden feiten
- **Kennis en wederzijds begrip stimuleren**
  - open dagen, WIAK-en, meelopen, stages, ...
  - aanhaken bij 'verlandelijking' van de stad

